

Meer zien in het landschap

Het landschap is meer dan het laat zien. Met deze bezwering leidt Wil Friesen bezoekers van zijn website naar zijn werk. Mysterieus werk, dat hij exposeert in Het Fotolokaal in Tjerkwerd deze zomer. Hij is een van drie exposanten, die allemaal het landschap als thema hebben, en zijn motto is op alle drie van toepassing.

Tekst Gitte Brugman

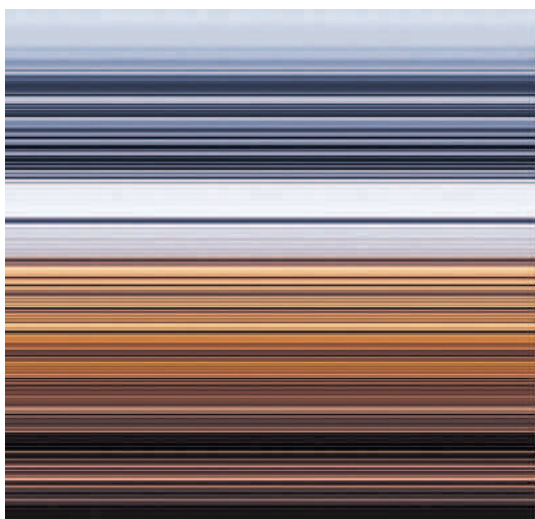
Wil Friesen (1947) noemt zichzelf geen fotograaf, maar maakt gebruik van analoge fotografische technieken, zo legt hij uit.

Zijn doel is niet om perfecte foto's te maken, hij gebruikt de camera als zijn (schilders)materiaal.

De basis van zijn werken is steeds een foto. Een onscherpe foto, die hij print op grof (zijde)papier, dat die onscherpte nog eens versterkt. Daarna bewerkt hij de voorstelling met olieverf. Meestal dun, maar soms wat dikker. Het resultaat zijn dromerige, duistere en raadselachtige landschappen.

In Het Fotolokaal wordt er een flink aantal getoond, wat een risico met zich meebrengt. Friesens zachte palet bestaat uit gele, groene en bruine tinten met een enkele 'uitschieter' naar wat zacht blauw of rood. Enkele beelden lijken daarmee wel erg op elkaar. Gelukkig zit er in het merendeel voldoende variatie om boeiend te blijven. Eén opvallend zesluik hangt jammer genoeg op een donkere plek en verdient beter.

Galeri houder Arthur Wildschut heeft een afgewogen expositie samengesteld. De exposanten verzwakken of versterken elkaar niet, maar de kijker krijgt wel drie heel verschillende benaderingen van het landschap te zien. Daarin zegt Friesen niets te veel.

Johannes Bosgra (Hurdegaryp, 1979) rekt de grenzen van de fotografie op. Van hem zijn beelden uit de *Strepen*-serie te zien. Hij treedt hiermee in de voetsporen van de Japanse fotograaf Hiroshi Sugimoto, die met lange sluitertijden de zee vastlegde. Golfbewegingen stollen zo tot zachte lijnen. De zeegezichten van Bosgra in pasteltinten zijn lieflijk, maar ook wat zoet.

Een verwant werk – ook in lijnen – is dat minder en daarom meteen spannender. Voor de serie *Pearkes* liet Bosgra zich inspireren door de Friese schilder Willem van Althuis. Die maakte voor zijn *Pearkes* een abstracte vertaling van een zelf geschilderd landschap. Hij gebruikte hiervoor dezelfde kleuren in horizontale lijnen. Bosgra doet dit digitaal. Uit een bijzonder landschap (in dit geval de Faeroër Eilanden) kiest hij de sterke kleuren, waaruit hij een horizontaal gestreept, tweede beeld opbouwt. Een heel kleine versie hiervan maakte een paar jaar geleden deel uit van de populaire visitekaartjesexpositie van Galerie Paterswolde. In Het Fotolokaal wordt het tweetal voor het eerst groot vertoond.

En dan is er nog een aantal foto's van verschillende grootte uit zijn serie *Murmurations*. Spreeuwenwolken in bijzondere formaties tegen een donkerblauwe avondhemel. Bosgra won er al prijzen mee op internationale fotofestivals. Want hoewel veel meer fotografen zich aan dit onderwerp wagen, weet hij zich met zijn composities en keuze voor de blauwe hoofdkleur te onderscheiden.

Nummer drie in de zomerexpositie is Rob Chevallier uit Velp. Voor hem is een foto alleen niet genoeg. Hij verpakt deze in allerlei tweedehands voorwerpen of wrakhout. Soms oogt dat wat gekunsteld (of geknutseld), maar over het algemeen slaagt hij erin te verrassen met zijn vondsten.

Zo heeft hij achter een reeks met elkaar verbonden waterpassen een foto van een rivierenlandschap gemonteerd. Tussen de metalen frames van het gereedschap schemert dit blauwe beeld. *Vriend en vijand* heet het werk, en de maker lijkt hiermee te wijzen op het water dat we zo nodig hebben en tegelijkertijd vrezet.

Water speelt ook de hoofdrol in zijn *Nederland (bedreigd) waterland*. Van een grote knalpijp heeft hij een staande vorm gecreëerd, een soort boom. Van dienbladen in de vorm van bladeren heeft hij het holle gedeelte gevuld met een waterlandschap, voor elke provincie één. Het object heeft een zekere speelsheid (door de toepassing van tweedehands goed), maar de boodschap is geenszins om te lachen.

Diezelfde speelsheid met grimlach is terug te vinden in drie kleine voorwerpen die in een vitrine staan. In eerste instantie vraag je je af wat een ouderwets warmhoudplaatje, een speelgoedpoppetje in een badkuip en een fotolijstje met een ijsbeer op een foto-expositie te zoeken hebben. Maar bij nadere bestudering vallen de foto's in deze '3D-collages' op. Thema van deze drie werken is klimaatverandering, zo laten de titels weten: *Ijsbeer onder water*, *Kokend heet* en *Het laatste redmiddel*. De ijsbeer loopt op water, het warmhoudplaatje is bekleed met een foto van uitgedroogde aarde, en ook het baddekkende poppetje bevindt zich op kurkdroge grond. De kraan (want 'warm') zal waarschijnlijk geen soelaas bieden.

Elke laatste vrijdag van de maand besteedt cultuurredacteur Gitte Brugman op deze pagina aandacht aan fotografie.

Rechtsboven: Rob Chevallier - *Vriend en vijand*
Linksboven: Wil Friesen - *Black magic*, 2019
Midden: Wil Friesen, 2022
Onder: Johannes Bosgra, 2015

Tjerkwerd - Het Fotolokaal:
Kerkstraat 19, za en zo
10.32-17.27 u, t/m 4 sept,
www.hetfotolokaal.nl